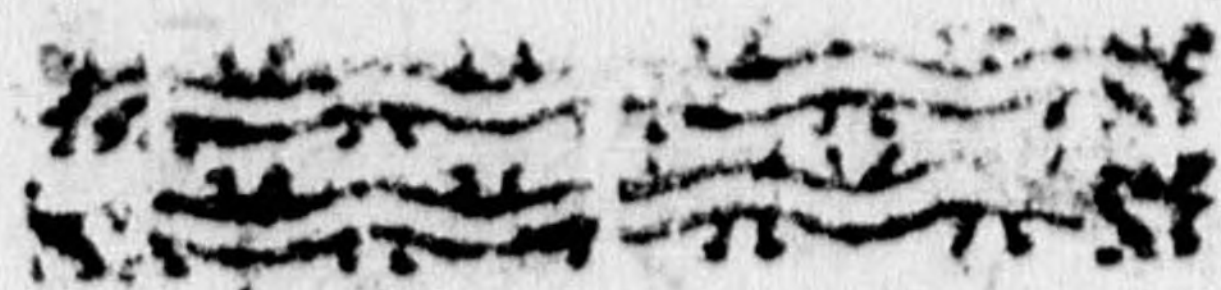

Béts 29-dik Mártz. 1791.

A' leg-nagyobb Ujságaink, vagy a' Politica farsangi titkos lárvájába öltözve, vagy a' bizonytalanság lakatjára lévén vetve — szük a' költ! — szalmát rántam a' *Deres* jászjába — irtunk, a' mit irhattunk! — A' Bétsiek azt bezillik a' Kávéházokban, hogy a' Frantzia Király mostani nyavalyájában — meg-hólt volna; — de ezen hir tsak akkor lesz bizonyos, mikor minden Levelek egyenlő szájjal bizonyítják — Hogy Aufr. Belgiumban a' tűz még meg nem alutt, és máig is szorgalmatosan óltatik, azt a' közönséges Levelek nem titkolják — és hogy a' Pruszus és az Anglus fekete öltözetben játszodják ezen veszelmes *Pantomit* — néma játékot, ki ki tudhatja. — A' Szisztovi Levelek szerint még 4 hónapi fegyver nyugvásunk lesz a' Portával. — A' Békeiség, hol mosolygó, hol komor ábrázattal tűnik, mint az Aphilisi napok, előnkbe; azért: békeiség, vagy háború? szoljan *Edipus*; mert mi igazat és bizonyoss szollani nem tudunk. — A' Kabinét Kurirok jönnek és mennek minden felé. A' N. M. Királyi Testörzö Seregből is a' héten indul: egy Kurir Pétersburg felé — tehát még ezen Nemes Seregnek Kurirságra egészen meg nem szünt. — A' Lengyel Gárdának *Gálája* most Kotyavetyéztetik: egy pár kótsok-tól gá a' tókréta tó-kostól 14. 15. 16. és 17. forintokon ment's t. — — A' Koloniali Ujság Levelek után ezt olvassuk szóról szóra a' Bétsi szárnyáló újra nyomtatott Levelekben: — Brüzszel 18. Mártz. — „Ezekben a' napokban újra zenebonával fenyegettünk vala a' mi Kegyelmes Fejedelmünknek Ellenségei minden igyekezeteket megvetették vala, hogy az elts bitásnak Lelkéi a' mi hadi népjeinkhez küldhessék — úgy, hogy *Tirlemontban* és *Kempelándéban* némely Katonáink (de nem a' Magyarok) a' Hollándusokhoz mentenek által. — Némely Gonosz-tévök azt keztek hitetni a' Néppel, hogy a' Pruszus és Hollándus ő mellett fogna lenni, kivel a' Császárnak minden órán háborúja fogna lenni: és a' népnek

edgyügyü Salakját annyira-is felzavarták, hogy a' fegyvereseknek jelen-létekben, azt kiáltának némelyek: Éjen *Vandernót!* — az illyetének ugyan 50 páltzák után a' Városból ki-üzettek; de a' zenebona ezzel kevesset tsendesedett, és mindenütt a' Vallást tették ezen ujj lármának fundamentom kövéül, melynek a' lármát-is tsendesíteni kénék: Azonban az egész láрма még eddig a' mi Katonáinkat fegyver-húzásra nem kényszerítette. — Már most kereklik ezen ujj tűznek gyujtogatóit, és már ezek közül sokan fogságban vagynak — és az-ólta tsendesedett a' láрма. — A' Státusok még el-nem kezdettek a' magok Gyűléseket, és nem-is tudatik, mikor fogják el-kezdeni — Feldmarsal B. *Bender* következő kerülő Levelet botsátott Mártz. 14-dikén az itt lévő fegyveres Néphez: „Az itt lévő fegyveres nép azért küldetett ide ő Felségétől, hogy a' zenebonát tsendesítse, és a' tsendességben lenni kívánó népnek Baráttya légyen; a' Státusnak és a' Fejedelmeknek hasznát munkálódja, azokkal pedig, kik ezeknek ellenségei, mint ellenséggel ugy bánnyék. Ellensége pedig a' Fejedelmeknek és a' Státusnak azok, kik 1.) a' zenebonának ösztönözői, kik pártütő énekeket énekelnek, és ezeket énekelni szenvedik, kik Kokárdát viselnek, és a' Pártotütöttek köntösét viselik, kik hívógató Leveleket irnak, vagy harangal lármát ütnek, kik a' vigyázaton álló Katonákra követ hajtanak, vagy azokat tsufolák; kik a' tilalom ellen házoknál titkon fegyvert tartanak. — Kik akár nappal, éttzaka öszve gyűlnek és tanátskoznak a' tsendesség ellen. Az illyeténekkel, mint a' közönséges tsendességnek ellenségeivel ugy bánnyanak a' Katonák. Azon ház, melybőlki lönek, a' Kommeudáns hire nélkül ágyukkal lövettefsék öszve. Az öszve tódúlt nép Kártátsal ágyuztalsék le. — Hogy pedig a' Zenebonások' Sergében ártatlanak ne találatsanak, tehát minden Városban a nyelven dob szónál kelletik ezen jelentést 3-szor ki hirdetni, és nyomtatásban ki-adni, hogy a' jozan Polgárok az efféle gyülekezetet el-távoztathassák, és a' tüzelés alkalmatofságával magokat bá-

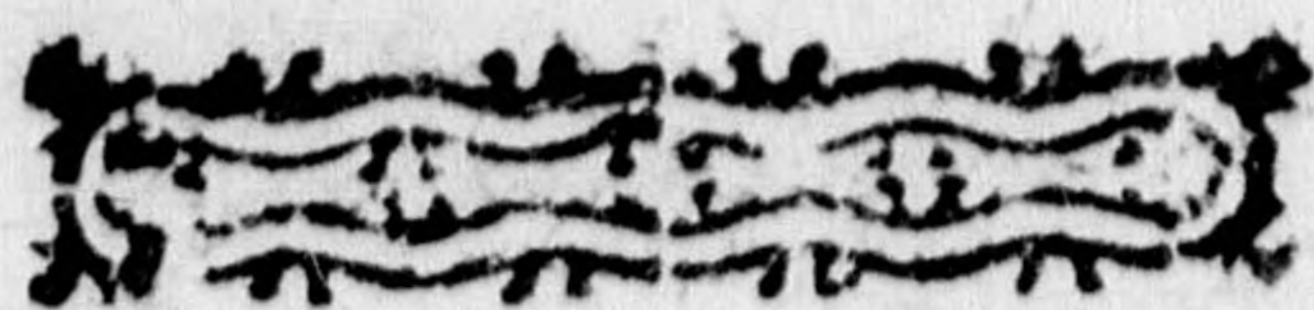

bátorságos helyre vehessék. Ezen Rendelésből lát-
hatni a' zenebona el-kerülhetetlen flastromát.

Béts. — Boldognak mondhatja magát közön-
ségesen a' közelebb megvilágosodott emberi nyom,
hogy mostan még ama leg-nagyobb mesterségre-is
ugy mint az Országok igazgatásának módjára a'
Korona Örökösi, tanulva tanittattnak, és Jobbágya-
iknak boldogításokra készítettnek, nem osztogatja
mostan egy *Nagy Sándor*, egy *Abdolonimusnak* a'
Koronát, sem a' Katonáknak vakmerő *Voxai* nem
koronáznak-meg most egy *Galbát*, vagy *Vitelliust* :
e' szerentséje vagyon a' mi édes Hazánknak-is, a'
midőn a' F. Korona Örökösinek *Ferentz* fő Hertzog-
nek az Igazgatás mesterségében való mind Tanitta-
tását, mind gyakoroltatását szemlélvén, látja elő-
re, hogy e' lészzen az, a' kinek szárnyai alatt a'
Magyar tökéletes meg-elégedéssel fog nyugodni,
— A' Nemzeti Gyűlés régen *Státisztizál*, és nintsen sen-
ki-is a' ki az ő *Statistica Propositioit*, meg-hánnya
velse; ellenvetéseit meg fejtse: azért némellyek azt
Projectálták, hogy ezeket a' *Dubietások*at senki nem
tudná ugy solválni, mint egy Német Birodalom-
béli Háború; de ez a' *Projectum* talám a' *Plátó*
Respublicájából költ, mivel *Leopoldnak* koránt sints
most ideje, hogy Birodalombéli Háborút folytathas-
son, de talám a' Német Birodalombéli Fejedelmek-
is örömeoseb vetélkednek most pennával, minsem
fegyverrel. — A' Nápolyi Követ a' napokban a-
maz Siciliának fényesebb Familia közzül született,
80 esztendőket meg-haladott, nagy szegénységgel
küzködő, de a' mellett nemes indulatú, 's itten
többnyire egy bizonyos Kávé Házban tartozkodó,
a' honnan az idegenek előtt-is esméretes *Palermoi*
Abbást a' Felséges Ura parantsolatjából, egy gaz-
dag ajándékkal tisztelte. De a' Követ ettől a' ko-
mor *Diogenestől* ezt a' feleletet vevé: *Tisztelém Ki-*
rályomat, 's *Királynémat*, de *Királyi Jó téteményére*
semmi szükségem nintsen. Eppen ezt felelte ő, ama
minden Virtusokat maga érdemében betsülni tudó
II. *Josefnek* is — Ő Felsége ezen Hónak 24-kén Ve-
lentzébe fog érkezni, a' holott 31-dikig mulatván:
Aprilisnek 1 ső napján útját *Padván* keresztül foly:

tatván 5-dikén Florentziában szándékozik lenni. Itten mulat ő Felsége 26-kig, és akkor az Olasz Országi örökös Tartományait fogja meg-látogatni, ezen végre *Máylan*ban 8, 10 napokig fog mulatni. Ezután nagy reménységünk vagyon, hogy visza jövetelével meg fog bennünket örvendeztetni.

Anglia. — Mártziusnak 1-ső napján, midőn a' Catholicusoknak az Országban való Türedelme vitattatnék, az alsó Tanáts-házba fel állá amaz bolts és ékesen szólló *Mitford*, a' ki-is az okos Türedelemnek fundamentitől, és az józan okoskodásra vezető Tudománytól lelkesítve eleibe terjeszté a' Rendeknek, azokat a' méltatlanságokat, mellyekkel a' Romai Catholica Valláson lévő Anglusok, az igazságtalan Hazai Törvények miatt terheltettek, és arra kérte a' Rendeket, hogy mind azok a' Törvények azoknak a' Catholicusoknak kedvéért töröltsenek-el, valakik esküvéssel meg-petsélik azt, hogy ők a' Romai Pápának elisőségét, és a' Romai Anyaszentegyház az Orzágnak polgári alkotványába befolyó némely Tudományait meg-tagadják, és az által *Protestáló Catholicusokká* lesznek. — Erre *Fox* Ur, a' Türedelemnek ama nagy Pártfogója fel állá, 's ennél még többet monda így szolván: *A' Vallásbéli Szá'adság*, nem az Orzágnak közönhető Jótétemény. hanem ez az embernek olyan természeti Jussa, melytől őtet semmi Törvény-tévő Hatalom meg-nem foszthatja. Igaz az, hogy az Orzágnak a' Hivatalok osztogatásában szabad feltételei vagynak, de ezen feltételeknek senki lelki esméretével ellenkezőknek nem kelletik lenni. A' Hivatalokra lehető lépés, tsak együl a' Reformáta Vallás fel-tétele alatt, igaz hogy meg-volt Angliában: de miért? nem az Vallásbéli üldözés lelke diktálta ezt, hanem azon időbéli polgári Környülállások, ugy mint, vagy a' Romai Udvar Hatalmától, vagy egy Catholicus Királynak Successiójától, vagy egy Catholicus Prætendenstől való félelem. A Pápa Angliában régen meg-hólt. A' Catholicus Királyokat az Angliai Thronustól a' Hannoverai

Ház ki rekesztette. A' Prætendensen se törje immár egy Anglus is a' fejét: azért a' hol az ok meg-lyü-
nik, az ok következésének-is meg-kell szünnie, és
igy a' Türedelmet egész erejében kelletik a' Catholicu-
sokkal éreztetni. Így beszéle ama nagy lelkü *Fox*: a'
midőn ezután egy *Burke* nevezetű vólt Benedictinus
fel-áll, és azt terjeszti eleikbe: hogy a' Türedelem
más Nemzetek példája szerint Angliában-is hogy virá-
gazzék, a' minden kéttség kívül vagy on, de ezzel,
mint egyéb Ország lépéseivel 's változásaival, tsak
gyengén kelletik elébb elébb menni. *Pitt* Ur-is e-
zeknek értelmére állott. — Ha Anglia vólt az egye-
dül, a' ki a' meg-világosodásnak világát a' szabad
gondolkozás által Európában leg elsöben meg-gyuj-
gyujtotta; ha a' meg-világosodásnak egy nemesebb
gráditsa nem lehet a' józan okoskodáson, és a' Ke-
relytyéni Tudománynak szelidségén fundált Vallás-
béli Türedelemnél: és ha a' mi Magyar Nemzetünk
a' meg-világosodásban, Európának ki-pallérozott
érdemes Lakosainál a' meg-világosodásban egy e-
gész Századdal hátrábbnak tartatik; Vallyon nem
ditsötségére szolgál-é az akkor a' Mi Magyar Catho-
licus Státusainknak, a' midőn az ő Protéstáns Atya-
fiaival hamarébb barátságos kezeket fogtak; a'
midőn Vallásbéli Jussaiknak Kereflytyén Attyokfiai-
val való meg-osztását, Nemzeti Törvényeinek lai-
stromába elébb bé-iktatták, mint a' jozanon való
gondolkodásnak, és az Elme ki-pallérozásának mu-
strái, a' szabad és nemes gondolkozásu Anglusok!!

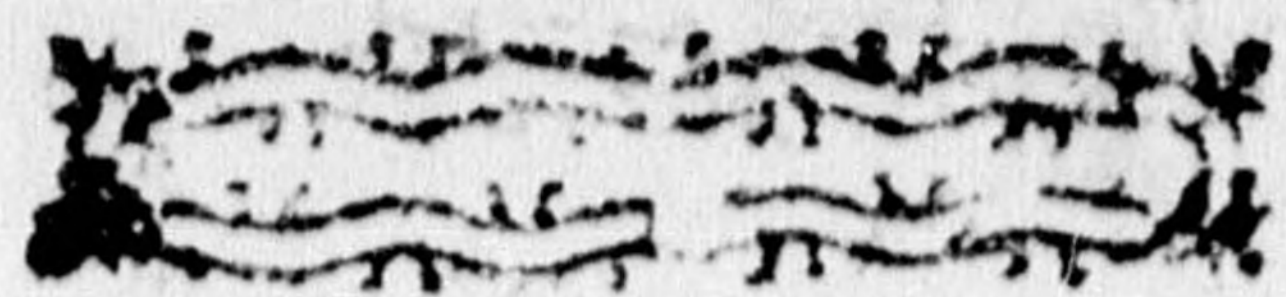
Berlin 7 dik Mártzii. A' Spanyol Udvar alát-
tomba ki-tanulta, hogy az Anglus és a' Pruszszus
mi formán veti magát az Orosz és Török Udva-
rok közibe, hogy ezt a' kettőt meg-békéltesse; ugy
hogy minden ugy történt, a' mint azt ez előtt még
2 esztendővel a' Spanyol Követ a' Divánnak meg-
jövendölte. Ebben a' jövendölésében bizakodván
a' Spanyol Ministerium, javasolni kezdi a' Diván-
nak, hogy az Oroszszal edgyezzen meg, 's adjon
bútsut a' Pruszszus 's Anglus Prokátorságának. —
Ezt az Anglus Minister mindjárt meg-tudja, 's elei-

be terjeszti a' Divánnak, hogy a' Spanyol éppen nem viseltethetik a' Divánhoz jó indulattal, a' midőn a' Svédnek a' Had Piatzáról való le-szállását, egyedül a' *Madriti* Politikának lehet közfönni; hollott tudni-való az, hogy a' *Stockholmi* Udvarnak a' *Pétersburgival* való akkori egybe barátkozása, az egész egybe szövetkezett Békeiség Tanátskozásait, és az egész *Projectált Status quot* tövestől fogva meg-rázta. — És így a' Londoni 's Berlieni Udvaroknak a' *Svéd Deserteurságdért*, a' ki-dolgozott *Systemától* el-állani, és más útat koholni, el-kerülhetetlen szükség vólt. Hízelkedik pedig magának az Angliai Udvar, hogy olyan módot talált-fel, hogy mihelyt ezt a' Török el sűti, szép kis Tűzi-játék lesz belőle. — Ezen *Politica explicátionak* hívén a' Diván, a' Spanyol közbe-vetését meg-ve-tette. — A' Plánum pedig, mellyet az Angliai Minister a' *Szultán* eleibe terjesztett ez: A' Szultán ki-állithat még a' Sikra 200-ezer embert, ide nem nem számlálván azokat, a' ki a' Várok őrizetére rendeltetnek. Ez a' Sereg két részre osztásék, és rendeltésék a' Muszkák ellenébe. Az egyik része ezen Seregnek a' *Haemus* Hegye szorosát álja-meg, addig, míg a' másik része Uj-Kiliáig a' Dunán a' Tengerbe való szakadásáig marórozik. — A' Török Hajós Hadi Vezér, egy jártas, és az hajókázás mesterségéhez értő Anglust vegyen maga mellé, és annak Tanátsától vezéreltetve, Várnánál az egész Hadi erőt gyűjtse egybe: ezután küldjön egy néhány vizsgáló Hajókat a' Dunának a' Tengerbe való szakadásához, és az egész *Krimiára* rontson reá: a' Muszkával ütközzön meg, és e' szerint a' maga nagy erejével, akár miben kerüljön is, a' Muszkákat Várna ostromlásában akadályoztassa meg: Ezzel az *Operátioval* el-veszt a' Muszka egy egész ütközetet, 's nem foghat semmihez-is. — Ha pedig a' Török Tábor a' Muszkáktól itten meg-verettetnék, úgy se nyerne a' Muszka semmit is, mivel győzedelmei által még jobban meg-erőtelenül-vén, ezt más Katonáival potolván, utoljára gondol-

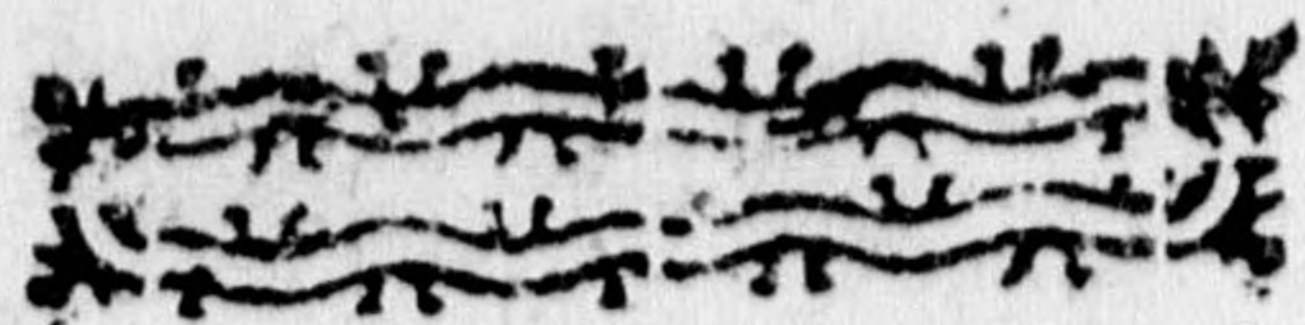

dolkozásba - is esne a' szegény *Katalin*, hogy 'a' Pruszfiai széleken mivel ruckol-ki annak a' ravasz *Wilhelmnek*. — Addig perorála az Anglus, míg a' Szultán tökéletesen el-végezte magában, hogy vagy él, vagy hal, tsak ugyan Juniusban a' Muszkával akármilyen veszedelmével is meg birakozik. — Várjunk mit szül az idő.

A' Dantzigi Szélekről. Ide már minden ágyuk, mozsárok, Agyuzók, meg-érkeztek; *Pillaunál Neufahrwassernél* a' Várok erősítésére tartozó és eszköz-
lő munkák tüzesen folynak. Ugy gyanítják, hogy 4 Pomeraniai Regementek fognak 4 Hét alatt Prusz-
szia felé maschirozui. Az Emberek 's Barmok Ele-
ségek bé-szedésének, szünetje nintsen. Nem siet
mindazáltal még Pruszszia, hadi-készületeivel an-
nyira, hogy tsak ugyan hitelt adjunk azoknak, a'
kik azt állítják, hogy ő a' Muszkával ma hónap
üstökbe akad, inkább hiszünk a' mi *Szisztovi* szár-
nyas Postánknak, a' melly-is azt jövendőli, hogy
Békeség a' Pöldön, minden Embereknek. Ambár még
egyszer se Coassidéaltunk a' *Szisztovi* Tanátsban,
mindazonáltal szabad legyen nékem ezt, mint hihe-
tő békeség kötések ki trombitálni: hogy a' *Musz-
ka*, sok vérivel nyert *Krimidját, Akirmann,* és *Otza-
kov* Várait továbbra is meg-tartván, a' többit viz-
sza adja Pogány Szomszédjának. *Austria* a' többek
között *Belgrád* és *Orsova* Váraival meg-fog eléged-
ni. Hát a' Pruszsus Politikája, mivel fog jól lak-
ni? azt már tsak ő tudja.

Páris 8-dik Mártzii. — A' Nemzeti Gyűlés az
Népnek le-írhatatlan örömére, ezen Hónak 5-dikén
költ Rendelésével akarja hogy a' Frantzia Ország ugy
nevezett Vér-szopói 's Hóhérai, a' Közönséges Aren-
dások (General Pachter) 1-ső Aprilistől fogva meg-
szünnyenek. Ezek az Arendások egy bizonyos Tár-
saság vala, kik-is a' közönségesebb jövedelmeket,
az Ország Kints Tárházától esztendőkre nagy Sum-
ma pénzen ki-arendálták, és osztán magok egy e-
gészsz legyio Tiszteket tartottak. Ezek a' Tisztek
mentől többet fatsarhattak bé a' szegény Néptől,
annál

annál kedvesebb dolgot tsináltak Urok előtt. Ezek az Arendások a' Sót, Dohányt az egész Országban ki-arendálván, ha valaki másunnan szerzett maga szükségére magának ilyen dolgot, az Arendás Széke eleibe, a' hol az Arendás vólt maga a' Biró, czitáltatott, és az Arendásnak szabad akaratja szerint meg-is büntettett. Itt a' leg-kifsebb hiba is 500 Livrával (minden Livra 24, 25. kr.) büntettett-meg; a' ki meg-nem fizethette Gályára küldetett. A' mi ezeknél még keservesebb-is vólt, az, hogy ezeknek az Arendásoknak Visgálóinak minden idő, hely, válogatás nélkül szabad vólt szabad akaratjuk szerint a' Háznak minden szegeletét fel-keresni, ha valami idegen Sót, vagy Dohányt, nem kapnak-é. Már ha ilyen Visgálónak valami ember-séges emberre rovása vólt, nem tsinált néki egyebet, hanem vagy maga, vagy más által titkon, az illy embernek Házában meggen Sót, vagy Dohányt dugott-el, 's azután az illyen ártatlan ember Törvénybe idéztetvén, az 500 Livrát ha megfizethette jó, hanem pedig Gályára küldettette.

Az a' Törvény, melly az ő születésére nézve nemtelen Frantzia Hazafit, a' Hadi Fő Tifztségektől ki-rekesztette; a' Nemzeti Gyüléstői el-töröltetett. Ugy szintén 12-dikén azon Törvény, mely az örökös Jofzágokban való Törvényes következt, tsak egyedül az első Szülöttekre, és ezeknek Törvényes első szülötteire határozta, minden mellesleg való Atyafiakat attól ki-rekesztve, a' Nemzeti Gyülésnek Törvény tévő Hatalma által meg-erőtelenített.

Szeben. — Felséges Urunk az Oláh Orzági Hadi Erőnek, 's ottan lévő Tanátsnak, sőt most közelebbről a' Bukoreftben lévő visgálódás Biztoságát, az Erdélyi Hadi Seregek Fő-Igazgatójára, Gróf és Generális *Mitrovszky* Ur ő Exjá. a bizt. E' szerint ő Excellentiája ezen Hónak 19-dikén Bukoreftbe el is ment — A' fegyver meg-szűnés még 4 Hónapokkal meg-toldatott.

Freyburg. — Ezen Hónak 7-dikén a' Frantzia szélekről Katonáktól kísértetve érkezett ide egy titkos Afzszony. El-jövedele után mindjárt egy néhány *Stafétákat* küldött a' Tsászár ő Felségéhez. Nem mutatja magát; sőt még a' házban-is fátyollal van ábrázatja el-fedezve. Minden ételit, melyből ezen Afzszony eszik, a' Fogadósnak meg-kell költsölni. Az oda való Igazgató Tanáts Tagjától és Polgár-Mesterétől mindennap meg-látogattatik. Az Ujvari Pénzfizető Tisztségnek meg-vagyon parantsolva, hogy ezen Afzszonynak annyi pénzt adjon, a' mennyire szüksége vagyon. — Ki lész en ez az Afzszony? e' T. J. K.

A' két Nemes Magyar Hazának Csillaga, a' H. Confessiot tartóknak egyik erőss oszlopa, R. B. G. *Széky Teleky* Josef Ur ő Nga, minémü háládatos beszédec tartott légyen az Ország fényes Gyülekezete előtt im e' következendőkben érd, Olvasóinkal örömmel közöljük.

Serenissime Princeps Regie, et Palatine!

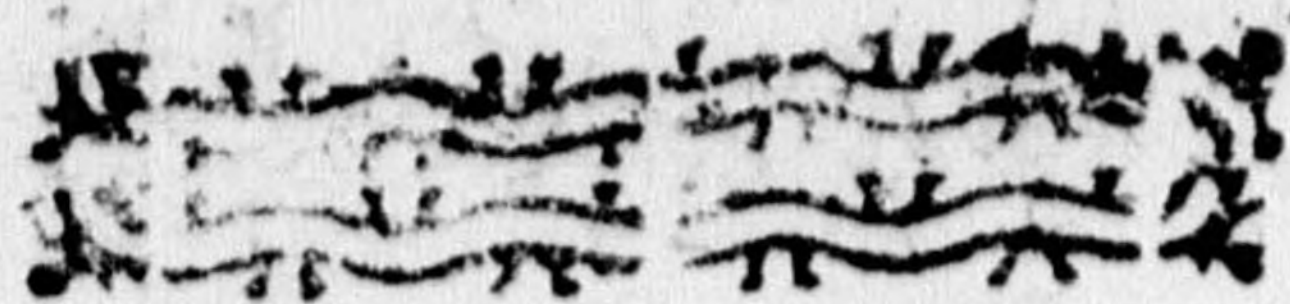
Excelsi Proceres!

Inclyti item Status et Ordines!

Si qua unquam lex multiplici, latissimeque patienti, utilitate semet commendare potuit, pro tali sane jure meritoque optimo, legem illam, quæ sub his Comitibus, in negotio Religionis, tanta, justissimi Principis, Inclytique Regni hujus, consensione perlatam est, habendam esse, nemo facile in dubium vocare potest. Per hanc enim legem, pars una civium a ferendarum, alia ab inferendarum injuriarum taedio, molestisque liberata est. utraque autem, hac ratione, ad felicitatem publicam, adeoque ambabus communem, & procurandam, & sentiendam, aptior reddita. Consultum præterea est hac nova lege egregie cum omni religioni Christianæ, tum etiam Romano Catholicæ, non modo, quod ab illa intolerantiæ aliarum opinionum suspicione, quæ dici non potest, quantum ipsi noxæ attulerit, pulchre vindicetur, sed etiam, quod otium per eam factum sit

Chri.

Christianis Patriæ nostræ, inter se dissentientibus, ut positis domesticis dissidiis, arma in propria viscera male sævitura, communibus Christianæ Religionis hostibus, (quorum proh dolor! numerum, magna generis humani infelicitate, in dies crescere tristes intuemur) opponere, & in hac, pro omnibus utilissima defensione, communem, causam facere possint. Certe si veterum Romanorum institutum omni laude dignum censeamus, qui in bellis civilibus gloriam triumphumque victori aditcere ideo renuebant, quia hujus generis bella, quantumvis feliciter gesta, cum infelicitate publica, communique dedecore conjuncta esse probe viderint: nonne & nobis justum, conveniensque videri potest: ut dum hostes omnis Religionis tanto impetu in illam irruere, ipsaque ejus communia omnibus partibus inter se certantibus fundamenta, omnibus viribus petere cernimus, missis simultatibus, rixisque mutuis, curam omnem, studiaque nostra, ad communis arcis defensionem convertamus? Quæ defensio quamvis ipsa etiam veritate, quæ æterna est, sibi que semper constat, adjuvetur: nihil tamen ad illam, cum successu instituendam, magis conducere, omnes veri Christianæ Religionis amici semper existimarunt, quam si exemplo nostro, factisque ostenderimus, quod præceptum sacrarum litterarum secuti, nullum nos fidei quantumvis veræ, atque illi etiam, quæ montes loco movere possit, si charitate destituta fuerit, pretium constituamus.

Cum igitur tanta ex hac nova lege in nos, tanta in omnem Patriam nostram, tanta denique in ipsam Religionem Christianam dimanent commoda, non potui me continere, quin hic gratum erga ejus autores animum, nomine Evangelicorum *Augustanæ & Helveticæ* Confessionibus addictorum, palam publiceque contester. Immortales itaque post Deum, primum quidem *Leopoldo Secundo* Augusto, Regi nostro justitiæ studiosissimo agimus gratias, quod delato sibi, velut olim per leges, ita nunc, per utrasque partes, supremi Arbitri munere, ita fuerit perfunctus, ut licet non omnia jura nostra, quæ repetimus, si-

mus

mus consecuti: tamen ipsi nos, sacrificandum aliquid pacis & concordiae studio, perspicientes, & quae superessent, ultroneae Concivium nostrorum benevolentiae, & aequanimitati relicturi, in ejusdem decisione complanatoria conquiescere potuerimus.

Deinde non possumus hic in conspectu totius regni non cum summa voluptate significare, quantopere maxima Catholicorum Concivium nostrorum, tam Excellorum scilicet Procerum, quam & Inclytorum Statuum & Ordinum pars, nos ad perennia grati animi officia sibi obstrinxerint. Utpote, quae agnita causae nostrae justitia, & perspectis, quae ex concordia civium in commune bonum dimanare solent, commoda, tam egregiam in restituendis juribus nostris navarunt operam, ut omnem causae nostrae per nos susceptam defensionem supervacaneam reddidisse viderentur. Quo suo tam insigni saequitatis & humanitatis specimine, non solum nostrae & venturae omnis aetatis laudes, atque admirationem, domi forisque, promeriti sunt, sed nos quoque, ac omnem progeniem nostram, aeternis sinceri amoris vinculis, sibi, posterisque suis, devinxerunt.

Sed postremo nec ipsum V. Clerum Romano-Catholicum hic omnino silentio praeterire possum. Hujus parti illi, quae vel in deliberationibus Comitiorum istorum publicis, causam nostram calculo suo palam adjuvit, vel ab omni illi obnitendi studio semet continuit, non parum nos obstrictos esse grati profiteamur; alteri vero parti, quae hucusque causae nostrae adversabatur, constituta jam per hanc clarae legis provisionem, firma, & stabili pace, dextram fideique nostram ultro sincereque offerimus, id unum ab ipsa orantes, ut suam aequae nobis porrigere, eaque erga hanc legem, pactis mutuis solennibusque innixam, reverentia duci non dedignetur, ut contradictionem huic legi interpositam, sed per ipsam legem pro nunquam valitura declaratam, non nobis nocendi studio, sed quasi ex officio tantum interpositam, fuisse, experiamur. Faciet hoc V. Clerus juste, pieque simul, ac providenter. Licet enim Eminentissimus

Dominus Primas & Cardinalis, in sermone suo nuper
 hic habito, exemplo Legum 1647 1681 1687 & 1715.
 usus, metum illum Evangelicis utriusque Confessionis
 quodammodo insinuare voluerit, quod accidere facile
 possit, ut contradicte hæc, per ipsam legem ener-
 vata, olim *pro ratione temporum et motivorum*, revi-
 viscere possit: tamen dummodo Numen propitium det
 Patriæ nostræ Principes, ut non vana spe præcipimus,
 ad hodierni Principis exemplar efformandos, iustos
 nimirum, & artis gubernandi peritos; dummodo Eccle-
 siæ Hungaricæ Romano Catholicæ contingant sæpe
 tales Primates, qualem in hodierno Patria nostra
 veneratur, utpote qui iustitiæ amorem, & mansue-
 tudinem, cum præceptis, tum etiam, atque impri-
 mis exemplo, Clero suo inculcare, & sciat, & ve-
 lit, & hac ratione omnium, etiam causæ suæ adver-
 sariorum venerationem, ut iste meam, sibi jure suo
 conciliet: non magnum sepultæ nunc contradicte,
 iterum in vitam revocandæ, periculum subversari pos-
 se arbitramur, Præsertim si his spei nostræ præ-
 sidiis hoc etiam addere mihi liceat, quod & nos
 daturi sumus utcunque operam, & curam hanc po-
 sterioris nostris tradituri, ne mutuum pactorum & le-
 gum illis innixarum vim unquam, vel indigne gestis
 rebus enervari, vel alieno facto aut socordia sua exo-
 lescere patiantur. Suadet itaque & communis Chri-
 stianæ Religionis nostræ indoles, & utriusque partis
 tranquillitas, conjunctaque cum illa commoda, ut
 deinceps non odiis inter nos, non simulatibus, non
 injuriis, sed, ut ejnsdem Patriæ Cives decet, nobi-
 lissima, de mutuis benevolentia & amoris officiis
 præstandis, æmulatione concertemus. Ad quod amæ-
 nissimum certaminis genus, quemadmodum ex una
 parte V. Clerum, nomine omnium Evangelicorum
 humanissime invito, ita ex alia parte, ut jucundissi-
 mo hoc spectaculo, omni tempore, nos, Patriam-
 que nostram delectare possimus, nec ab illo continu-
 ando tristi quâpiam sollicitudine avocemur, Regum
 nostrum Augustissimum, omnesque hic congregatos Re-
 gni hujus I. Status & Ordines ad procurandum, sem-
 perque

perque manuteneendum, plenum, quoad omnia puncta, legis hujus effectum, per omne, quod factum est, & quo nihil magis sacrum esse potest, per Patriæ & justitiæ amorem oramus, & demisse obtestamur, atque simul utriusque commdis, studia nostra omnia, fortunas omnes, vitamque ipsam sanctissime & æternum devovemus.

Orosz Birodalom. — Három árkusnyi Tudósítás jött ki Pétersburgban, Tultza, Isatza, és Ismail Várainak megvételekről. Ezen Tudósításnak, Ismailról szóló részében 30,816-ra van téve az Ellenség' holtjainak száma; a' foglyokká lett Törököké, Keresztényeké, és 'Sidóké pedig 14-ezerre. A' meggyújtott Török hajókon ölzveséggel 464 ágyuk voltak, de a' mellyekből csak 124-et kerithettek kezekbe az Oroszok; a' több 340 t. i. viz prédájává lett. A-parton készült Battériákon, és a' Várban, 265 ágyut, 3000 pud (40 fontot tesz) puskaport, 20-ezer golyóbist 's a' t. kaptak az Oroszok. A' Várba bérontott Seregnek Gen. Suvarov vólt, a' mint tudni való, a' Fő Kormányozója; a' száraron lévő Seregnek jobb szárnyát Gen. Lieut. Potemkin; bal szárnyát pedig Gen. Lieut. Samailov vezérlette; a' hajós Sereget Gen. Májor Ribas kormányozta. — Midőnkivánta vólna a' Várat Gen. Suvarov, kevély feleletet vett a' kormányozó Seraskiertől: melyre nézve megizente néki, hogy majd ha erővel rontand bé a' Várba, egy Léleknek sem fog meg kegyelmezni. — Midőn már benn lettek vólna Oroszok a' Várban: még akkor-is elleut igyekezett állani az említett Kormányozó (*Aidos-Mehemet* nevezetű 3 lófarkas Seraskier Basa) egy kő épületből, melybe rejtezett vólt többel ezerevel magával: minden vele lévőekkel együtt kardra hányatott. — Négy 2 lófarkas Basák-is ölettettek meg, 6 Tatár-Szultánokkal edgyütt. — A' 14-ezer Foglyoknak 9000-ét, Törökök tették. Ezek közzül 2000-en hóltak meg mindjárt más nap, a' magok sebjeikben; többen ezernél, anvaszúlt mezeitelenen vóltak, kiket mulatóságért széilyel öszcöttak a' Sereg között; a' többek

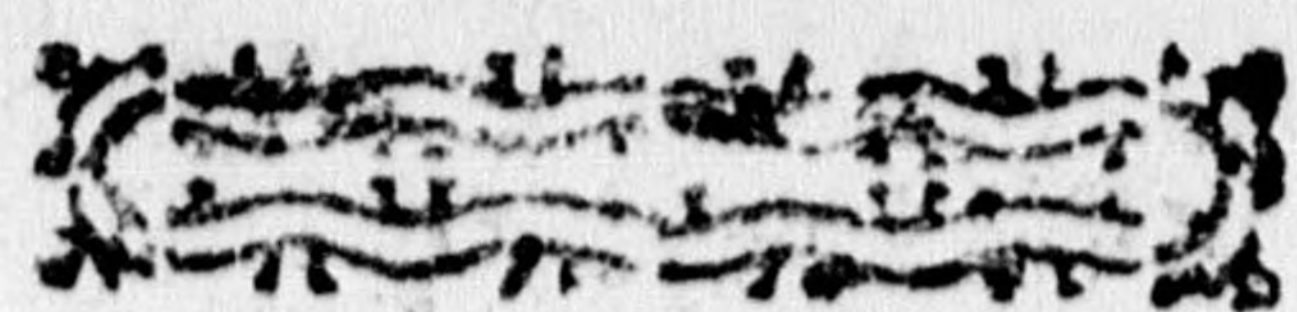

Nikolaevbe küldettek. — Az *Oroszok* között, 64 főbb és alsóbb Tisztek, 's 1815 Közemberek estek el; 250 külömb-külobb féle rangú Tisztek, 's 2450 Közemberek kaptak pedig sebet. — A' Törökök, mindjárt hozzá fogtak vólt, a' fellyebb való bekes-ségkötés után, *Ismail* Várának meg-erősítéséhez. *Europai* Inzsinérek' igazgatása alatt ment a' munka. A' Városnak, halmos és völgyes földü fekvése vagyon, 's 10 Orosz mértföldre terjed ki a' Kerülete. Azért akarták a' Törökök, hogy olly nagy ki-terdése legyen ezen helynek, hogy ha a' szükség ugy hozná magával, egész Sereg által vehetné magát rajta, minden akadály nélkül: mert egy hid van belől a' Városban.

Pestről 26. Mártzi (szóról szóra) — Kedves Kurirrom! — Mely kívánatos hirt botsátottál 11-dik Ujságodban kedves Magyar Hazánk eleiben, ugy mint ezen Pesten mulatozó nevezetes *Réz Josef* Ur, Szem-orvos felől: számtalan vakságban lévőknék örömét meg nem lehet mondani; mert azonnal, mi-helyt azt az óhajtott Tudósitást meg-hallottuk, se-regesöl útnak indúltunk, szerentsélsen negyed ma-gammal el-érkeztem Pestre azon említett Szem Or-vos Urnál, a' ki-is első reánk tekintésével mindeni-künknek nyavallyájára nézve meg mondotta mit le-het segíteni; különösen nékem 6 esztendőktől tar-tott vakságomba olly reménységet nyujtott, hogy fél fertéiy óra alatt eiöbbeni látásomat vissza fog-ná adni Operátzioja által, a' mint meg is történt, minden fájdalom nélkül ki-vette mind a' két sze-meimből a' Hályogat, mingyárt-is láthattattam, mi-nekutánna két hétig külső és belső Orvosságokkal éltem vólna, azoltától fogva már bátorságoosan mind a' két szemeimre olvashatok és írhatok is, a' mi több mind a' negyünknek belső Hályogunk lé-vén, azért mindnyájan látó szemekkel mentünk ha-za. Ugyan azon idő alatt, miglen mi gyógyítás alatt vóltunk, még Német Országból-is jöttek hoz-zánk a' vakok, sőt 80 esztendős öreg embernek-is szeme világát vissza adta. Bóldog Hazánk! mely sze-

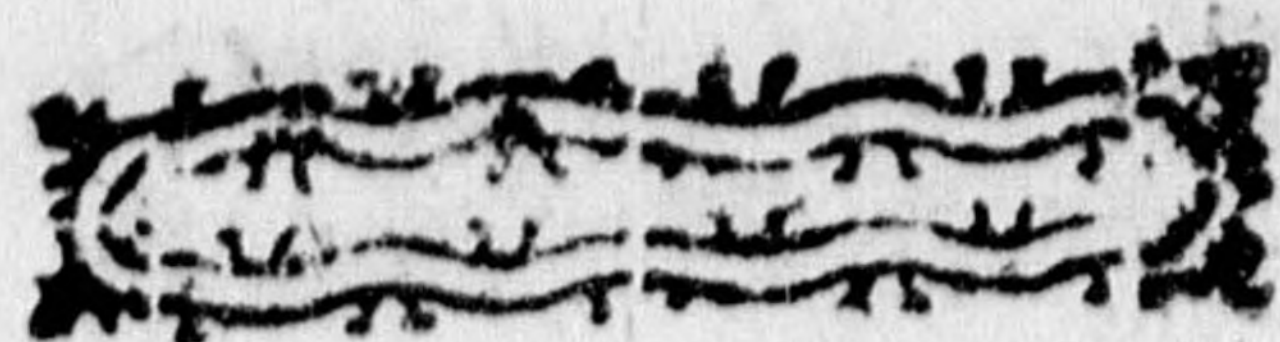

Szerentsés időbe jutottál, a' midőn ugyan azoknak vállain pihenhetsz, a' kiket fáradt Karjaidal emeltél ki a' bőltsöböl; melly nagy vigasztalására lehet ez édes Nemzetünknek, mikoron önnön Hazafiakból ily jeles embert-is mutathat immár, a' mellyel mind eddig tsak az Anglus és Frantzia ditsekedett. Azért-is Kedves Kurirom továbbá-is terjeszszed hírét ezen Nemes tudományú Urnak, hogy minden vakságban szenvedők velem együtt tapasztalhafásák segedelmét, és az Égig magasztalhafásák halhatatlan Nevét, és ezentúl nem *Réznek*, hanem *Aranynak* az egész Világ előtt hivattafson; mind ezeket kívánnya *Rékasi Kis Agoston*. Ime leg-első Levél irásom 6 esztendőtol fogva, melyre kedves *Kurirom* kérlek, hogy benne lévő hibákat igazítsad.

Még-is Béts. — Itt ezen szinte le folyt Hónapban szép Tavaszi napok vóltak; 's tepnap előttöl fogva szép tsendes meleg elsővel öntözgeti a' fő Gazda az ő Mezeit, a' honnan az életre tartozó szükséges Dolgoknak bővségét mindenek örömmel jövendölik. Már-is óltsó itt majd minden ahoz képest: mert itt most 6 tojásért egy garast-is el-vesznek; a' hús tsak azért-is drága hogy rossz. — A' Budai, Pofoni, 's más Hazabéli Levelek, mindenfelöl bőv borral, gabonával, 's egyéb életre megkívántató dolgokkal, mellyeket olly régen ohajt ezen mi bőveséghez szokott édes Magyar Hazánk, biztatnak.

Tudósítás.

Bétsben az Ifjú Gräffer Könyvárosnál, a' Mihály Piatzán találtatik az *Auszriai Hadi Kalendárium 1790-dik Esztendőre.* — Iró papirosra rajzolatokkal; — zöld kötésben 2 forint. — Rajzolat nélkül 1 for. 20 kr. — Nyomtatás alá való papirosra kék kötésben 54 kr.

Foglalátja. — 1.) A' Gyalog Regementek. a.) Az ő mostani Proprietarius Generálisaikkal egyetemben. b.) Ezen Regementeknek külömbféle Hadi Testei. c.) Gran. éros Batallionnyai. 2.) A' Lovas Regementek. 3.) A' mostan élő Ts. Kir. Generálisok Neveinek laistroma. 4.) Hadi Rendek. 1-ső. *Mária Theresia Rendje* 2-dik. *Ersébeth Rendje.* 5.) Azon Tisztelet iránt való Rendelések, melyre a' Hadi Ember köteles. 6.) A' Hadi Történetek folytatásai. 7.) A' Veteránai Barlangnak természeti és Polgári Történetei. 8.) Toldalék, melly magában foglalja. — 1.) *Josef* Császárnak a' maga Hadi-Táborától való bútsuzását. 2.) Az Auszriai Hadi-Tábornak Generál Lieutenántjai Neveinek laistromát 1527 től fogva 1780-nig. 3.) Az Udvari-Hadi-Tanáts Elölülőjinek laistromát 1594-től fogva. 4.) Az Agyuzó Seregnak Kormányozóit. 5.) Az Generális Hadi Biztosokat. — Nyomoss remenységünk vagyon ahoz, hogy ezen Kötést is éppen azzal a' megelégedéssel fogja az érdemes Közönség el-fogadni, a' melyre az 1790 ben költ Kötést méltoztatta. — Ebben nevezetesen amaz Felsőges és egyszersmind ditsőséges *Mária Theresia Rendje*, mely itten az ő szerzésétől fogva mind ez ideig fontos rövidséggel le-hozatik, annyival-is kedvesebb leszen az Olvasók előtt, hogy mindenütt feljegyztetett, hogy az illyen Rendel meg-ajándékozott Keresztes Vitéz, mellyik esztendőben? mitsoda helyen? mitsoda alkalmatossággal? tette magát ezen Rend el-nyerésére érdemessé.